

Sotsiaalministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie 23.03.2021

Meie 07.04.2021 nr 4/74

Arvamuse esitamine Euroopa Komisjoni enesehõivatute töötingimuste avaliku konsultatsiooni osas

Lugupeetud Annely Salumaa

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Sotsiaalministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust Euroopa Komisjoni enesehõivatute töötingimusi puudutava avaliku konsultatsiooni kohta, mis käsitleb enesehõivatute olukorda seoses nende võimalustega kollektiivlääbirääkimisteks.

1. Enesehõivatute staatus ei ole samaväärne töötajate staatusega

Enesehõivatutel on sotsiaalselt erinev olukord ning teised võimalused kui töötajatel. Enesehõivatutel on õigus töötada endale sobival ajal ning teha enda jaoks sobivat tööd vastavalt enda vajadustele. Neid eristab töötajatest ka see, et nad on täielikult iseseisvad. Neil ei ole samu kohustusi ega piiranguid, mis on töötajatel, seega ei saa ka neile kohalduda samad sotsiaalsed garantiid. Mitmed enesehõivatud tegelevad teenuse pakkumisega kas põhitöö või õpingute kõrvalt. Samuti võivad nad samal ajal töötada väga erinevate ettevõtete jaoks, mis annab neile vabaduse võimaluse korral valida enda jaoks parim olemasolev ning täitmist vajav ülesanne (kas asukohapõhiselt või rahaliste hüvede järgi). Näiteks võivad nad vastu võtta taksoteenustega seotud ülesandeid või toimetada kohale toitu. Samuti on oluline esile tuua, et neil on võimalik töötada ka mitme erineva ettevõtte heaks, sest üldjuhul ei ole enesehõivatute ja platvormi/ettevõtte vahel eksklusiivsuskoostust.

Kokkuvõttes on meie hinnangul selgelt vajalik eristada töötajat ja enesehõivatut, sest näiteks paljud füüsilisest isikust ettevõtjad arvestavad oma ärimudeli rakendamisel sellega, et nad ei ole samaväärsed töötaja staatusega, mis omakorda annab enesehõivatutele juurde paindlikkust ja vabadust.

2. Kollektiivlääbirääkimised on mõeldud eelkõige töötajate huvide kaitseks

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3400 ettevõtet, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KAUBANDUSKOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENTI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KAUBANDUSKODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

Kollektiivläbirääkimised on eelkõige olemas töötajate huvide kaitseks. Seega peaksid kollektiivläbirääkimised olema eelkõige tööõiguse küsimus, mis on otseselt seotud töötajate kaitsega. Keerulise nüansi loob ka see, et füüsilisest isikust ettevõtjad võivad ka ise kasutada alltöövõtjaid või palgata töö tegemiseks isikuid ning ei ole täiesti selge, kuidas selliseid olukordi peaks mõistlikult lahendama. Samuti on hetkel enesehõivatutel üldjuhul võimalik töötada samaaegselt mitmete konkureerivate platvormide vahendusel/ettevõtete juures. Eeldatavasti soovivad enamik enesehõivatutest säilitada töötamisel paindlikkuse ning hetkel olemasoleva staatuse, kus neil pole kohustust töötada ainult ühe ettevõtte juures.

Praegune olukord loob ka konkurentsi, mis kokkuvõttes toob kasu tarbijatele kui ka ühiskonnale laiemalt. Aus konkurents on äärmiselt oluline osa sellest, et oleks võimalik tarbijatele pakkuda mõistliku hinnaga teenuseid, kõrget teenuste kvaliteeti ning kiiret teenuste olemasolu.

Kaubanduskoda ei näe vajadust muuta Euroopa Liidu üleseid kehtivaid regulatsioone, et enesehõivatud saaksid efektiivsemalt osaleda kollektiivläbirääkimistel.

3. Igal riigil peab säilima õigus otsustada tööõiguse küsimuste osas

Füüsilisest isikust ettevõtjate ja töötajate eristamine on ka paljudes riikides sotsiaalkindlustussüsteemide keskne tugipunkt. Samuti on mitmetel riikidel nõuded erisuguste töövormide osas, mis sobivad konkreetse liikmesriigi siseriiklike erisustega. Näiteks Itaalias võib olla asjakohane ja sobilik, et erinevate platvormide vahendusel töötavad isikud, kes peavad olema tööle võetud kui töötajad. Sellisel kujul reguleerimine võib sobida mõne liikmesriigi oludesse, kuid ei pruugi olla sobilik mõne teise riigi jaoks. Seetõttu peaksid sellist laadi regulatiivsed meetmed olema riikide enda pädevuses. Eesmärk peaks olema luua paremini toimivad tööturud ja vältida füüsilisest isikust ettevõtjana töötamise raskendamist, mitte vähendada tööturu paindlikkust. Pooldame, et sellised otsused kuuluvad üksnes liikmesriikide ja sotsiaalpartnerite pädevusse, mis võtavad arvesse siseriiklike eripärasid, tavaid ja olusid. Seetõttu tuleb füüsilisest isikust ettevõtjate õiguslikku seisundit käsitleda siseriiklike õigusaktide kontekstis.

Kaubanduskoda ei poolda Euroopa Liidu ülest regulatsiooni ning peab vajalikuks, et selle valdkonna reguleerimine jääks ainult liikmesriikide enda pädevusse.

Loodame, et peate võimalikuks Eesti seisukohtade kujundamisel Kaubanduskoja arvamusi arvesse võtta. Vajadusel oleme valmis oma seisukohti ka täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Mari-Lii Piiskop mari-lii.piiskop@koda.ee 6040072